

9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21ο αιώνα

Στοιχεία των κόμικς στο παιδικό σχέδιο και τα μαθησιακά τους οφέλη σε παιδιά έως 10 ετών

Δρ Αναστασία Ζωή Σουλιώτου
asouliotou@gmail.com

Σουλιώτου, Α.Ζ. (2024, 13-14 Απριλίου). Στοιχεία των κόμικς στο παιδικό σχέδιο και τα μαθησιακά τους οφέλη σε παιδιά έως 10 ετών [Διαφάνειες Power Point]. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα κόμικς θεωρούνται η ένατη τέχνη, αποτελούν χαρακτηριστικό είδος διαδοχικής τέχνης βασισμένης στον χρόνο και είναι ιδιαίτερα δημοφιλή στα παιδιά και στο ευρύ κοινό.

Η εργασία αυτή ανιχνεύει στοιχεία των κόμικς σε σχέδια παιδιών προσχολικής ηλικίας και δημοτικού και προβαίνει σε ανάλυση αυτών.

Σουλιώτου, Α.Ζ. (2024, 13-14 Απριλίου). *Στοιχεία των κόμικς στο παιδικό σχέδιο και τα μαθησιακά τους οφέλη σε παιδιά έως 10 ετών* [Διαφάνειες Power Point]. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός της εργασίας είναι η ανάλυση παιδικών σχεδίων που έχουν επιρροή από κόμικς και η διερεύνηση των στοιχείων που οφελούν τα παιδιά.

Μεθοδολογία

Ανάλυση παιδικών σχεδίων

Σουλιώτου, Α.Ζ. (2024, 13-14 Απριλίου). Στοιχεία των κόμικς στο παιδικό σχέδιο και τα μαθησιακά τους οφέλη σε παιδιά έως 10 ετών [Διαφάνειες Power Point]. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα.

Παιδικό σχέδιο και κόμικς (1)

Τα παιδικά σχέδια με επιρροές από τα κόμικς, τα οποία παρουσιάζονται και αναλύονται στην εργασία:

- σε κάποιες περιπτώσεις προκύπτουν μέσα από οργανωμένες και εκ των προτέρων σχεδιασμένες δραστηριότητες κόμικς ή και από πρότυπα φύλλα με έτοιμη διάταξη των καρτέ.
- Επίσης, εξετάζονται περιπτώσεις σχεδίων που γίνονται σε λευκό χαρτί ή ηλεκτρονικό καμβά και αποτελούν σχεδιαστική και εκφραστική επιλογή των παιδιών.

Σουλιώτου, Α.Ζ. (2024, 13-14 Απριλίου). *Στοιχεία των κόμικς στο παιδικό σχέδιο και τα μαθησιακά τους οφέλη σε παιδιά έως 10 ετών* [Διαφάνειες Power Point]. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα.

Παιδικό σχέδιο και κόμικς (2)

Μέσα από τη διερεύνηση των παιδικών σχεδίων που έχουν επιρροές από κόμικς αναδεικνύονται συνδέσεις με προηγούμενες έρευνες για τα εικαστικά στάδια της ανάπτυξης του παιδιού.

Α. Ήδη από το στάδιο του μουντζουρώματος η σχεδιαστική επιφάνεια αποτελεί πεδίο δράσης για το παιδί, με συνεχείς κινήσεις του χεριού και παρακολούθηση των αποτελεσμάτων τους. Μεσα σε αυτό το πλαίσιο εμφανίζεται και ο πρωταρχικός σταυρός, με δύο αντίθετες κινήσεις: την οριζόντια και κάθετη κίνηση του χεριού (Daucher & Seitz, 2003). Τα παιδιά που έρχονται σε επαφή με τα κομικς από την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία σε πολλές περιπτώσεις διαιρούν το χαρτί σε τέσσερα μέρη σχεδιάζοντας έναν σταυρό ή διπλώνοντας το χαρτί σε τέσσερα μέρη ή αξιοποιώντας τον χώρο δύο αντικριστών σελίδων με την κάθετο που τις διαχωρίζει και σχεδιάζοντας μια οριζόντια γραμμή.

Σουλιώτου, Α.Ζ. (2024, 13-14 Απριλίου). *Στοιχεία των κόμικς στο παιδικό σχέδιο και τα μαθησιακά τους οφέλη σε παιδιά έως 10 ετών* [Διαφάνειες Power Point]. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα.

Παιδικό σχέδιο και κόμικς (3)

Β. Η επικράτηση του σχεδίου και της μορφής έναντι των χρωμάτων (Daucher & Seitz, 2003) στα σχέδια παιδιών πρώτης σχολικής ηλικίας ισχύει σε μεγάλο βαθμό και στα διαδοχικά σχέδιά τους που έχουν επιρροή από τα κόμικς. Στην παιδική διαδοχική τέχνη με σχέδια όπου ανιχνεύονται επιρροές από τα κόμικς το χρώμα έχει και λειτουργική διάσταση, καθώς κάθε χαρακτήρας αποδίδεται και ξεχωρίζει από τους άλλους στα διαδοχικά καρέ μέσα από το γεγονός ότι αποδίδεται με το ίδιο χρώμα.

Γ. Οι δε συμβάσεις που έχουν δημιουργηθεί στα κόμικς, όπως για παράδειγμα τα σύννεφα λόγου και σκέψης, αλλά και οι τρόποι απόδοσης του ήχου και των κινήσεων, γίνονται κατανοητές από τα παιδιά και σε πολλές περιπτώσεις αναπαράγονται ή και εμπλουτίζονται μέσα από δικά τους σχέδια. Η μείωση της αυθαιρεσίας του σημείου και η στενότερη σχέση σημαίνοντος και σημαινομένου (Λυμπεράκης, 2002), η οποία έχει επισημανθεί από τον Σωσσύρ, γίνεται κατανοητή από τα παιδιά, τα οποία μάλιστα χρησιμοποιούν ήχους και επιφωνήματα σε διαφορετικές γλώσσες (π.χ. «HA HA HA» στην αγγλική, «άουτς» στην ελληνική κ.λπ.).

Σουλιώτου, Α.Ζ. (2024, 13-14 Απριλίου). *Στοιχεία των κόμικς στο παιδικό σχέδιο και τα μαθησιακά τους οφέλη σε παιδιά έως 10 ετών* [Διαφάνειες Power Point]. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα.

Παιδικό σχέδιο, κόμικς και ψηφιακός πολιτισμός

Η επιδραση του ψηφιακού πολιτισμού είναι πολύ έντονη σε πολλές περιπτώσεις παιδικών σχεδίων διαδοχικής τέχνης, πράγμα που γίνεται αντιληπτό από την ευρεία χρήση emoji, συμβόλων, λογοτύπων πλαρφορμών, παιχνιδιών που θυμίζουν ψηφιακά παιχνίδια και αναπαραστάσεις της Γης από το Google Earth (Souliotou, 2012, Σουλιώτου, 2021, Σουλιώτου, 2022).

Σουλιώτου, Α.Ζ. (2024, 13-14 Απριλίου). *Στοιχεία των κόμικς στο παιδικό σχέδιο και τα μαθησιακά τους οφέλη σε παιδιά έως 10 ετών* [Διαφάνειες Power Point]. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η έννοια του χρόνου, το ξετύλιγμα αφήγησης μίας ιστορίας στις δύο διαστάσεις του χαρτιού ή της ψηφιακής οθόνης, καθώς και γλωσσικά στοιχεία σε συνδυασμό με μαθηματικές έννοιες, συνθέτουν ένα δημιουργικό μείγμα από οφέλη για τα παιδιά.

Αποδεικνύεται ότι τα κόμικς εμπλουτίζουν το εικαστικό «λεξιλόγιο» των παιδιών διανοίγοντας το παιδικό σχέδιο σε πάνω από τρεις διαστάσεις και σε ποικίλες μαθησιακές περιοχές και προσθέτοντας επιπλέον διόδους έκφρασης γνώσεων, εμπειριών και φαντασίας. Τα κόμικς ενισχύουν τις γλωσσικές και τις αριθμητικές δεξιότητες των παιδιών, προσθέτοντας και άλλα εκφραστικά στοιχεία μέσα από σχέδιο, ζωγραφική, γραπτό λόγο, emoji και σύμβολα των κόμικς.

Σουλιώτου, Α.Ζ. (2024, 13-14 Απριλίου). *Στοιχεία των κόμικς στο παιδικό σχέδιο και τα μαθησιακά τους οφέλη σε παιδιά έως 10 ετών* [Διαφάνειες Power Point]. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα.